

МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЬ ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОДА

ВЕСТНИКЪ
Е БЕЗПЛАТЕНЪ

НАРОДИТЬ ИМАТЬ НУЖДА ОТЪ МОРЕ,
КАКТО ХОРАТА ОТЪ ВЪЗДУХЪ.

MOPSY IMPERFECT

ДЪРЖАВА САМО СЪ АРМИЯ-
ИМА ЕДИНЪ ЮМРУКЪ;
ДЪРЖАВА СЪ АРМИЯ
И ФЛОТЪ - ГИ ИМА ДВА!

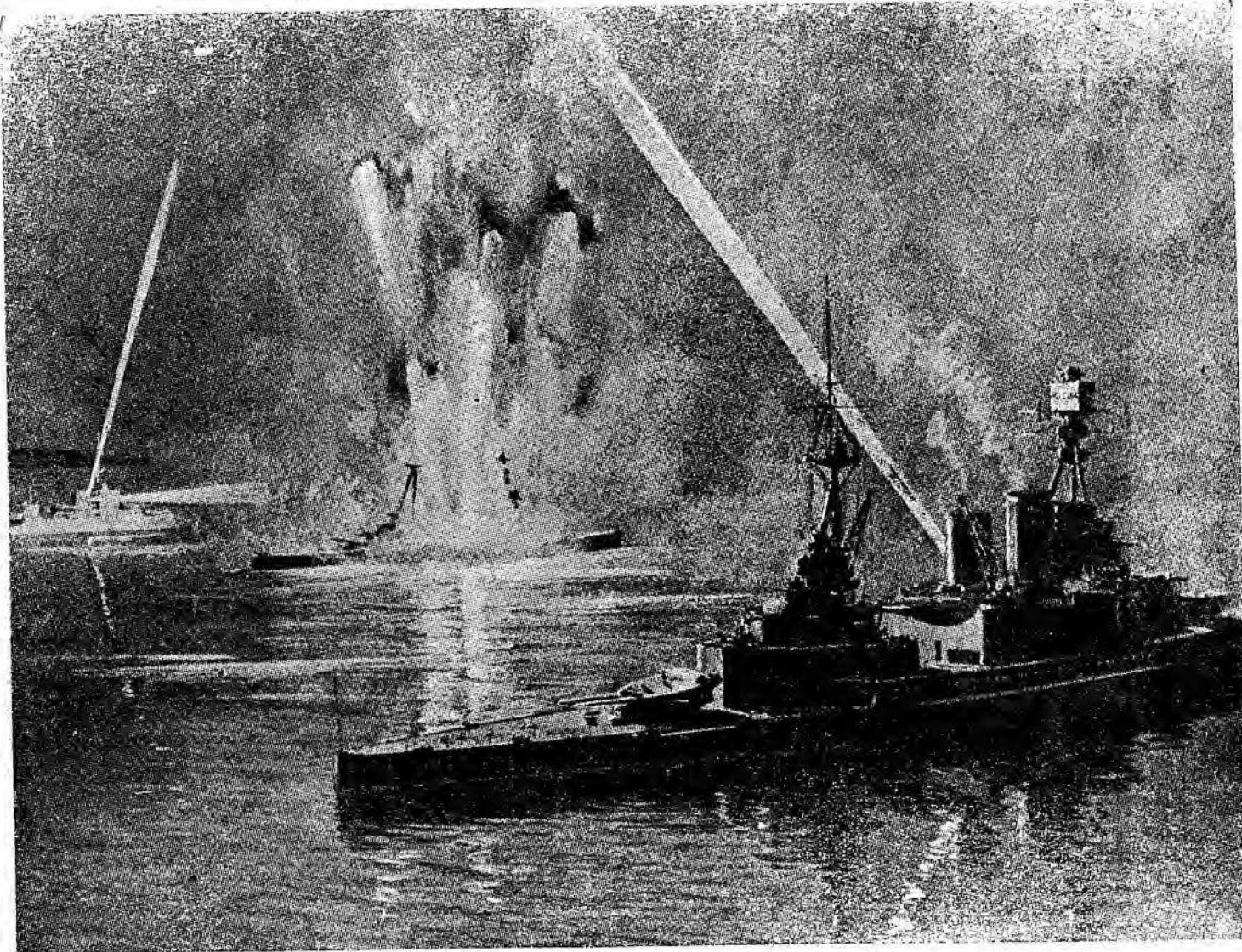
ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА МОДИКА ПРОХРЪТА И ОБНОВА
ДЯКОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Година VIII.

Варна 15. августъ 1942 год.

Брой 171.

НЕ ЧАКАЙ ДА СЪЗДАВАШЪ ФЛОТЪ КОГАТО ТЕ НАПАДНАТЬ,
ЗАШТО НЕ СЕ КОПАЕ КЛАДЕНЕЦЪ, КОГАТО ОЖЕДНѢЕШЪ.

АТАКАТА ВЪ СКАЛА ФЛОСУ.

Владимир Павлович отъ подполковника на пейтенантъ Принъ.

**КАЛЕНДАРЪ Н.І.
„МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“**

— На 19 юли 1918 год. въ водния районъ близо до пристанището Ню-Йоркъ, американскиятъ кръстосвачъ „Санъ Диего“ се взриви и поставенитъ отъ германски подводници минни загради край бръговетъ на Съединените щати и потънала въ кратко време.

— На 20 юли 1940 година край островъ Критъ се завързала морско сражение между английски и италиански кръстосвачи, въ която бързотечна битка билъ потопенъ италианскиятъ кръстосвачъ „Бартоломео Коллеони“, притежавашъ водоизмѣстване 5,069 тона и развиращъ скоростъ 42 мили.

— На 22 юли 1916 г. въ Черно море неочаквано се завързала сражение между лекия кръстосвачъ „Бреслау“ и рускиятъ линеенъ корабъ „Императрица Мария“, съпроводжданъ отъ множество изстрѣбители. Кръстосвачътъ „Бреслау“ успѣлъ чрезъ умѣло маневриране да се отдалечи невредимъ отъ мястото на сражението.

— Отъ 23 до 25 юли 1941 година италиански морски сили атакували настайчиво единъ добре защитаванъ английски корабенъ керванъ въ Срѣдиземно море.

Презъ време на тая борба били потопени английския изстрѣбителъ „Fægler“, подводници „H 67“ и 39,000 бр. р. тона търговски кораби. Засегнати и погредени били: 1 линеенъ корабъ, 1 самолетоносачъ и 2 тежки кръстосвача.

— На 30 юли 1941 г. единъ италиански торпедоносецъ, действащъ въ Срѣдиземно море, успѣлъ да потопи чрезъ непосрѣдственъ ударъ английския подводникъ „Кашалотъ“, който притежавашъ водоизмѣстване 1,520 тона.

— На 1 августъ 1798 год. се състояло голѣмото морско сражение въ залива Абукиръ, Северна Африка, между французкия флотъ, командванъ отъ адмиралъ Брюе и английскиятъ морски сили, намиращи се подъ водачеството на адмиралъ Нелсонъ.

Французкиятъ флотъ, състоящъ се отъ 17 бойни единици, се намиралъ на котва въ залива и, изненаданъ отъ неочакваното появяване на английскиятъ кораби, билъ принуденъ да завърже сражение при съвършенно неблагоприятна обстановка, тъй като значителна част отъ обслужват на французкиятъ кораби се намирала на брѣга, за набавянето и пренасяне вода за пие и хранителни припаси.

Битката била ожесточена и продължила съ неотслабваща сила

презъ цѣлата ноќь на 1 августъ. Действащи 15 английски кораба, използвайки благоприятния северо-западенъ вѣтъ успѣли да обрежатъ намиращите се на котва французски бойни единици, на които нанесли твърде тежъкъ ударъ.

На следниятъ денъ сутринта, на полесражението се намирали вече само четири французки линейни кораба, които още продължавали упорито да се сражаватъ.

Цѣлиятъ французки боенъ флотъ билъ напълно сразенъ, като 9 кораба, които били тежко повредени, паднали въ плень на англичаните; два, подъ прикритието на ноќната тъмнина успѣли да се отдалечатъ, а останалите били потопени.

Французкиятъ водачески корабъ билъ взривенъ и съ него загиналъ командващиятъ французкиятъ морски сили, адмиралъ Брюе.

И отъ дветѣ сражаващи се страни имало значителенъ брой убити и ранени офицери, подофицери и моряци.

Следъ тая победа при Абукиръ, английскиятъ флотъ сразилъ окончателно французското морско могъщество въ Срѣдиземно море.

— На 1 августъ 1916 год., при поставяне на минно заграждане въ Бургаския заливъ, между Поморие и Созополъ, загинали отъ случаенъ взривъ на мина, минниятъ механикъ, кондукторътъ Дѣлчо Петровъ Докузановъ, отъ гр. Панагюрище и ефрейторътъ Кою Илиевъ Коевъ, отъ с. Караджовци, Дрѣновско.

— Въ началото на августъ 1940 г. въ южната част на Атлантически океанъ се завързала сражение между единъ германски спомагателенъ кръстосвачъ и английскиятъ „Алкантиара“, притежаващъ 22,209 бр. р. т. Английскиятъ спомагателенъ кръстосвачъ получилъ тежки повреди отъ действието на германската корабна артилерия и билъ принуденъ бързо да се отдалечи. На 2 августъ корабътъ пристигналъ въ пристанището Рио де Жанейро, за да поправи своите повреди. Нѣмскиятъ спомагателенъ кръстосвачъ продължилъ своите действия въ океана.

— На 2 августъ 1940 год., италианскиятъ изстрѣбителъ „Бивалди“, атакувашъ и потопилъ въ Срѣдиземно море английския подводникъ „Oswald“, който притежавашъ водоизмѣстване 1,475 тона.

— На 15 августъ 1940 год. единъ нѣмски подводникъ потопилъ въ Атлантически океанъ английския спомагателенъ кръстосвачъ „Транссилаания“, притежаващъ 17,000 бр. регистъръ тона.

— На 15 августъ 1940 год. се извѣршило окончателното премѣстване на Морското училище отъ Созополъ въ гр. Варна.

ПОЧАС

Уредничеството на вестника благодаря за следните получени дарения:

1. Д-во „Морски техникъ“, отъ гр. Варна 200 лв.
2. Димитъръ Пен. Илиевъ, отъ с. Кроячъ 150 лв.
3. Никола Сандевъ, Морско у-ще, Варна 50 лв.
4. Димитъръ Ат. Върбачевъ, отъ гр. Варна 50 лв.
5. Боянъ Тасевъ, Варна 50 лв.
6. Георги Рахневъ, Варна 50 лв.
7. Никола Г. Николовъ, отъ Морско у-ще, Варна 50 лв.
8. Георги Николовъ, отъ с. Курило, Софийско 50 лв.
9. Христо Хр. Топаловъ, отъ гр. Варна 50 лв.
10. Симеонъ Петровъ, с. Доленъ-Чифликъ Варн. 50 лв.
11. Ал. В. Дряновски, отъ гара Орѣховецъ 50 лв.
12. Любенъ А. Поповъ, отъ Карабунаръ 50 лв.
13. Юранъ Мицовъ, Варна 50 лв.
14. Стефанъ Неновъ, Шуменъ 30 лв.
15. Павелъ Ал. Илиевъ, София 20 лв.
16. Цвѣтко Параксевовъ, отъ с. Добротичъ, Провад. 20 лв.
17. Райчо Ст. Раевъ, отъ с. Обзоръ, Поморийско 20 лв.
18. Тодоръ Бочевъ, отъ с. Драганово 20 лв.
19. Отъ читателъ № 344 Варна 20 лв.
20. Недѣлко Цоневъ Куртевъ, с. Борисово, Разградско 20 лв.
21. Бончо Д. Орѣшковъ отъ гр. Казанлъкъ 20 лв.
22. Ат. Др. Режевъ, отъ с. Брѣстеникъ, Пловдивско 20 лв.
23. Недѣлка Божкова, Ловечъ 20 лв.
24. Андрей Андреевъ, София 20 лв.
25. Енчо П. Х. Георгиевъ, отъ гр. София 15 лв.
26. Петъръ Д. Петрички, с. Раковица, Новоселско 15 лв.
27. Георги Крѣстевъ Русевъ, с. Ветово, Русенско 10 лв.

(Следва)

Поради посѫжяване на печатарските материали и увеличение тиражса на вестника, желателно е чецищть, които получаватъ „Морски Прегледъ“ отъ много години, да изпратятъ скромното си дарение за посрещане пощенските разносчи по експедицията на вестника.

— Известява се на заинтересованите, че всички излѣзли до сега броеве на „Морски прегледъ“ сѫ изчерпани. Редакцията съжалява, че не можеда удовлетвори молбите имъ.

ТЕЧНОТО ЗЛАТО

Съществуващите статистически данни на гладно установяватъ, че въ последните няколко десетолѣтия, въ различните отрасли на стопанския животъ се забелязва значителна механизация на труда.

Въ многобройните фабрики, работилници, корабостроителници и за обработването на земята се въведоха нови машини, за чието действие се наложи използването на различните видове течни горива, които се употребяватъ и за движението на различните превозни сръдства: моторни коли, омнибуси, трамваи и пр.

За обработването на просторните земи, главно въ Русия, се въведоха въ употреба многобройни трактори и различни земедѣлски машини, чийто двигатели използватъ предимно течно гориво, а по-вече отъ половината кораби отъ общия свѣтовенъ тонажъ, около 54·7%, употребяватъ като силовъ източникъ за своите двигатели също течни горива.

Навредъ въ електрификацията, индустриалния, превозенъ и стопански развой на народите и по сухозем-

тища се забелязва постепенно засилващото използване на течното гориво, което въ последно време получи стойността на твърде ценно срѣдство за все-странния напредъкъ на човѣчеството.

Поради това, различните видове течни горива: газолъ, бензинъ, петроль и масла, въ настоящето десетолѣтие добиха стойността на главно срѣдство за двигателна сила и съ право получиха името „течно злато“.

За напредъка на строителната, оржейната, корабостроителната и машинна техника се изисква наличието на значителни количества течно злато, което се счита първоизточникъ за механическата сила и изворъ на стопански блага.

Течното злато получи голѣмата, първостепенна и важна стойност на първиченъ материалъ, твърде необходимъ за планомѣрния стопански напредъкъ и съществуване на народите.

Преценявайки важността на това твърде ценно течно злато, въ държавите се породи неспирният стремежъ за

витъ първоизточници.

Настоящата война въ сѫщностъ е и ожесточена борба за завладяването и използването на различните залежи течно злато.

Стремежа за потопяването на корабите за превозъ на течни горива, завладяване остро-вите на Холандска индия, напредването къмъ Египетъ, и въ настояще време, свѣткавичните действия на германските войски въ Кавказъ, съставляватъ добре обмислени и отмѣрени удари въ настоящата война, целящи завладяването на течното злато и лишаване противника отъ възможността за воденето на борбата. Защото, безъ притежанието на достатъчните необходими количества течни горива, неминуемо ще спре и стопанската, техническа и военна машина на воюващите страни.

Настоящата война съставлява ожесточенъ гигантски двубой за завладяването на твърде ценното течно злато.

Успешното водене борбата за тонажъ и за течните горива, безспорно съставлява и сигурния залогъ за спе-

АМЕРИКАНСКОТО СРЪДИЗЕМНО МОРЕ

Американското Среѓиземно море се включва между южните брегове на Северна, източните на Средна и северните на Южна Америка. Отъ изтокъ този воденъ басейнъ, въ който съществува Мексиканския заливъ и Карибското море, се ограничава отъ многобройните групи на големите и малки Антилски острови, а отъ североизтокъ — отъ известната Бахамска островна група.

Въ последно време, въ съобщенията за действията на нѣмските подводници край американските брегове, твърде често се споменава за това море.

Въ всичките земни и островни области, които ограждатъ Американското Среѓиземно море се намират главните източници на военни и хранителни първични материали на Съединените Щати.

Течното гориво което се получава отъ непосредствените брегове на това море, възлиза на четири пети отъ общия годишна добивъ на Америка, който, известно е, че съставлява 61% отъ общото количество течно гориво, което се получава отъ разните източници на течни горива въ свѣта.

Американското течно гориво се получава отъ изворите въ щатите Тексасъ и Луизиана, а също и въ Калифорния, и по петролопроводни мрежи съ обща дължина до 300,000 км, се пренася до нарочното пристанище за износъ на течни горива — Галвестонъ, намиращо се въ Мексиканския заливъ, отъ където се превозва съ кораби-петролоносачи къмъ североизточните области на Съединените Щати и Канада.

Съ влизането на Съединените Щати въ войната обаче, значителенъ брой отъ петролоносачите бѣха потопени, поради което въ Америка, притежаваща много моторни коли се почуства голема липса на течно гориво, което обстоятелство създаде големи грижи на американското върховно ржководство.

Въпреки огромния добивъ на течно гориво, Съединените Щати, за задоволяване на своите нарастващи въ последно време нужди, получава такова и отъ Венецуела, намираща се въ северната част на Южна Америка и съставляваща южните брегове на Карибското море. Въпреки своите богати залежи, Венецуела използваше за пречистване на течното гориво рафинерии на Холандските острови Аруба и Курасао. Съединените Щати въ последно време присъединиха официално тия острови и по този начинъ присвоиха фактически правото на собственост на петролните залежи въ Венецуела.

Поради действията на нѣмските

подводници въ Карибско море, множество петролоносачи обслужващи петролните рафинерии на островите Аруба и Курасао, бѣха потопени. Загубата на тези, особенъ видъ плоскодългии петролоносачи, предназначени за свободното преминаване надъ многобройните коралови плитковини, е особено чувствителна за Американското корабоплаване, което не може да използва всички търговски корабъ за преносъ на течно гориво.

На изтокъ отъ Венецуела се намират петролните залежи на Тринидатъ, а на северозападъ и западъ — тия на Колумбия и Перу, отъ които държави води петролопроводъ до пристанището Картагена на Карибското море.

Третата областъ, богата се петролни залежи е тая на Мексико, наречена „Златна лента“ притежаваща дължина 60 и широчина единъ километъръ и разпростираща се въ югоизточната част на Мексиканска държава.

Източно отъ негърската държава Венецуела се намира Гвиана, богата съ боксидни залежи. Британската част отъ Гвиана бѣ отстъпена на Съединените Щати, като необходимо опорно срѣдище, а въ последно време американски войски окупираха „доброволно“ и съ „съгласното“ на Холандското пратителство и Холандската част. Известно е, че 60% отъ необходимите годишни количества бокситъ Съединените Щати получаватъ предимно отъ Гвиана.

Захаръ се добива въ големите острови Куба и Хайти, съ които завършватъ Антилските островни групи. Преценявайки добрите условия за ефтиното добиване на големи количества захаръ, американските банкири също вложили въ захарните предприятия въ Куба около 40 милиарда лева. Така също и въ източните области на Мексико се добиватъ значителни количества захаръ. Получената въ островиръ захаръ се пренася съ кораби през Американското Среѓиземно море въ останалите части на Съединените Щати.

Въ щатите Тексасъ и Луизиана, ограничаващи отъ северъ Американското Среѓиземно море, се намират орширни памучни плантации, част отъ чийто добивъ се пренася по море до различните срѣдища на Америка.

Така също и въ областите и огравните групи обграждащи Американското Среѓиземно море се се намиратъ богати залежи на различни изкопаеми руди. Особено богатъ съ руди е островъ Куба, отъ който се добиватъ големи количества мanganъ, хромъ и медь.

Мангановите рудни залежи на островъ Куба, до обявяване на войната срещу большевизма не съ били достатъчно добре разработени, тъй като до това време въ Америка били внасяни големи количества твърде богати съ мanganъ руди. Следъ ограничение корабоплаването съ Русия обаче, Съединените щати, чувствайки голема нужда отъ мanganъ, потърсиха последния отъ мангановите залежи на островъ Куба, разработването на който бѣ започнато усилено, чрезъ постройката на необходимите съобщителни мрежи до износните пристанища.

Добивътъ на хромъ и медь отъ залежите на островъ Куба въ последно време е значително увеличенъ.

Въ Панама и югоизточната област на Мексико се намиратъ значителни каучукови плантации. Така също въ Мексиканската държава се намиратъ обработвани залежи на сребърна руда.

Отъ настоящия кратъкъ прегледъ се установява големата важност на Американското Среѓиземно море за столанския и воененъ животъ на Съединените Щати. Около това море се намиратъ най-важните източници на първичните и други материали, които въ по-големата си част се пренасятъ до срѣдищата за използване, изключително по море, чрезъ кораби.

И затова, потопените отъ действащите въ Американското Среѓиземно море германски подводници превозни кораби, се считатъ за твърде чувствителни загуби за Съединените щати, които полагатъ големи усилия да осигурятъ свободата на корабоплаването въ това море.

Зачестилиятъ съобщения обаче, за броя и тонажа на потопените въ Американското Среѓиземно море търговски кораби означаватъ, че Америка, въпреки взетите мѣрки, не е въ състояние да запази своите главни преморски артерии за доставката на различните първични и хранителни материали, така необходими за утешното водене на настоящата война.

Успешните действия на нѣмските подводници въ водите на Американското Среѓиземно море, създаващи решаваща важност за следващия развой на съвременния гигантски и кървавъ свѣтовенъ сблъсъкъ.

ДЕЙСТВИЯТА НА МОРЕ ПРЕЗЪ АПРИЛЪ И МАЙ Н. Г.

2 АПРИЛЪ: Нѣмското командване съобщило, че презъ мартъ били потопени 105 неприятелски търговски кораба възлизачи на 646,000 бруто регистъръ тона.

8 АПРИЛЪ: При Скагеракъ, въ Северното море нѣмски преднопостови кораби и самолети потопили 33,000 бр. р. тона норвежки търговски кораби, които се опитали да се отправятъ незабелязано отъ шведското пристанище Гьотеборгъ за Англия.

Нѣмски подводници съобщили за потопяването край американскиятъ брѣгове на 104,000 бр. рег. тона неприятелски търговски кораби.

9 АПРИЛЪ: Японското морско командване съобщило, че презъ време на действията въ Бенгалския заливъ (Индийски океанъ), до 7 априлъ били потопени 2 кръстосвача и 21 търговски кораба възлизачи на 140,000 бр. р. тона.

Италиански подводници съобщили за потопяването край Америка на 32,000 бр. р. тона кораби.

11 АПРИЛЪ: Нѣмски подводници потопили край брѣговете на Америка 12 кораба съ 94,000 бр. р. т.

Японското морско командване съобщило, че въ Индийски океанъ били потопени общо около 400,000 бр. р. тона търговски кораби.

14 АПРИЛЪ: Отъ действията на германските въоружени сили въ Атлантически океанъ били погонени общо 120,200 бр. р. т. неприятелски търговски кораби.

Всичко въ течение на една седмица били потопени 43 кораба възлизачи на 320,000 бр. р. тона.

17 АПРИЛЪ: Италиански торпедоносецъ потопилъ въ Средиземно море единъ английски подводникъ.

18 АПРИЛЪ: Италианското главно командване дало следните сведения относно потопените до 18.IV неприятелски кораби въ Средиземно море: 8 тежки кръстосвача, 16 изстрѣбителя, 2 грѣцки торпедоносеца, 26 подводника, 3 спомагателни кораба, 2 канонерки, 3 стражни кораба и 3 миночистача. Нѣмски подводници до сѫщата дата потопили въ сѫщото море: Линейниятъ корабъ „Vanguard“, самолетоносача „Ark Royal“, 3 кръстосвача, 7 изстрѣбителя, 4 корвета, (нарочни придвижаващи конвой кораби) и 5 стражни кораба.

20 АПРИЛЪ: Нѣмски подводници потопили край източните брѣгове на Америка и въ Карабиско море 131,000, а въ Северното ледовито море 12,000 бруто регистъръ тона търговски кораби.

24 АПРИЛЪ: Нѣмски подводници

6 товарни кораба възлизачи на 35,000 бр. р. т., а въ Средиземно море на 2 превозни кораба съ 13,600 бруто р. тона, или общо — 8 кораба съ 48,600 бруто рег. тона.

28 АПРИЛЪ: Близо до брѣговете на Съединените щати биль потопенъ американскиятъ изстрѣбителъ „Saratoga“ съ водоизм. 1,190 тона.

30 АПРИЛЪ: Нѣмски подводници съобщили за потопяването до брѣговете на Северна Америка кораби съ общо 33,000 бр. р. тона.

Общо презъ месецъ априль били потопени 585,000 бр. рег. тона англо-американски кораби отъ които, нѣмските морски сили потопили 81 кораба съ 565,000, а въздушните сили — 6 кораба съ 19,300 бр. р. тона.

4 МАЙ: Нѣмски подводници, изстрѣбители и самолети атакуваха въ водите на Северното ледовито море единъ корабенъ керванъ, като потопили общо 37,500 бр. р. т. превозни кораби и английския кръстосвачъ „Edinburgh“, който биль спуснатъ на вода въ началото на 1938 год. и притежавашъ водоизмѣстване 10,000 тона. Единъ нѣмски и нѣколко английски изстрѣбители били засегнати и тежко повредени.

5 МАЙ: Английски сили започнали завладяването на французския островъ въ Индийски океанъ, Мадагаскаръ.

7 МАЙ: Нѣмски подводници съобщили за потопяването край източните американски брѣгове и въ Карабиско море на 22 неприятелски кораба, възлизачи общо на 133,000 бруто рег. тона.

Започнатото на 6 май въ Коралово море морско сражение между японски и англо-американски морски и въздушни сили продължило съ ожесточение. Потопенъ биль единъ американски линеенъ корабъ отъ вида на „California“.

8 МАЙ: Японското командване съобщило, че въ морското сражение въ Коралово море били потопени двата американски самолетоносача „Saratoga“ и „Yorktown“. Свалени били 89 неприятелски самолета. Японците загубили единъ спомагателенъ самолетоносачъ и 59 самолета.

10 МАЙ: Нѣмски подводници потопили край брѣговете на Северна Америка 21 кораба възлизачи общо на 118,000 бр. р. тона.

12 МАЙ: Японското командване потвърдило, че въ морската битка въ Коралово море били потопени: Самолетоносачъ „Saratoga“ и „Yorktown“, 1 линеенъ корабъ и 1 изстрѣбителъ. Тежко повредени били: 1 английски линеенъ корабъ отъ

14 МАЙ: Нѣмски подводници потопили край брѣговете на Съединените щати 82,000 бр. р. т., и въ северната част на Атлантически океанъ, въ ожесточена борба съ добре охраняванъ корабенъ керванъ други 31,000 или общо 113,000 бр. р. т. неприятелски кораби.

15 МАЙ: Между Нордкапъ и Шпицбергенъ нѣмски сили атакуваха единъ силно охраняванъ керванъ, като потопили единъ кръстосвачъ отъ вида на „Pensacola“, 1 изстрѣбителъ, 1 ледоразбивачъ и 1 търговски корабъ.

18 МАЙ: Нѣмски подводници потопили край брѣговете на Северна Америка, въ Карабиско море и предъ устието на р. Мисисипи, подъ непосредствения поглед на жителите отъ крайбрѣжните селища 17 кораба съ общо 105,000 бр. р. т., отъ които 7 петролоносача и 1 корабъ съ бойни материали предназначени за пристанището Басра, на Персидския заливъ.

21 МАЙ: Италиански подводници съобщили за потопяването край американскиятъ брѣгове на неприятелски кораби възлизачи общо на 29,000 бр. р. тона.

21 МАЙ: Нѣмски подводници потопили край Антилските острови, въ Карабиско море, Мексиканския заливъ и въ устието на р. С. Лоренцъ общо 126,500 бр. р. тона.

Единъ италиански подводникъ атакуваха близко до брѣговете на Бразилия една американска бойна ескадра и потопиха единъ линеенъ корабъ отъ вида на „Maryland“ (водоизмѣстване 32,000 тона, осемъ 406 mm. ордия).

28 МАЙ: Нѣмски подводници потопили край американскиятъ брѣгове 26,000 бр. р. тона кораби.

Отъ 25 до 28 май въ водите на Северното ледовито море, нѣмски морски и въздушни сили непрекъснато атакуваха единъ корабенъ керванъ съ бойни материали за Мурманскъ. Потопени били: 1 изстрѣбителъ и множество кораби, възлизачи на 88,000 бр. р. тона.

29 МАЙ: Отъ корабния керванъ за Мурманскъ нѣмските въоружени сили потопили още кораби съ общо 26,000 бр. р. тона. Всичко отъ кервана били потопени кораби възлизачи на 114,000 бр. р. т. и пренасящи твърде ценни бойни материали и съоръжения.

31 МАЙ: Нѣмски подводници потопили въ западната част на Атлантически океанъ 22 кораба съ общо 106,800 бр. р. тона. Всичко презъ май нѣмските подводници потопиха 260,000 бр. р. тона че-

ВЕНЕР-МОРСКА ИСТОРИЯ

ПРИНЪ АТАКУВА

(Продължение от брой 170)

Първият ударъ върху неприятелското корабоплаване е нанесен вече. Лейтенантъ Принъ и неговите храбри моряци за пръв път през настоящия ожесточен двубой на море, имат възможността да наблюдават въ действителност и нагледно разрушителното действие на изстреляното отъ подводника торпедо.

Горди съ своята първа победа, немските моряци насочват своя подводникъ за следващи действия.

Два часа по-късно: „Тревога!...“, „Изстрѣбители!“... Подводникътъ бързо се потапя и скрива подъ водната повърхност. Непосредствено следъ това действие, посрѣдътишина въ морските дълбочини, ясно се чува шумъ отъ движението на корабни винтове.

Лейтенантъ Принъ оглежда чрезъ морегледа. Три, въроятно французки изстрѣбители бързо приближаватъ точно къмъ подводника. Последниятъ се спуша на по-голъма дълбочина. Начева се първото преследване отъ неприятелските изстрѣбители презъ настоящата война. Обслужата се подлага на нови изпитания. Притайъ дъхъ, всѣки очаква следващия ударъ на сѫдбата. Какъвъ ще биде той? Никой не може да предскаже какъвъ ще биде края отъ тая първа среща съ неприятелските бойни кораби. Обаче всѣки си сломня за действието на противоподводниковите бомби и презъ миналата Съветска война и за това, което е училъ презъ мирновременната си подготовкa.

Шумътъ отъ движението на винтовете постепенно се усилва, чува се точно надъ подводника, а следъ това постепенно отслабва и се отдалечава. Дали ще последватъ силните взривове отъ противоподводниковите бомби? Не, нищо не се чува. Всички отдъхватъ облекчително.

Подводникътъ се издига къмъ водната повърхност и внимателно наблюдава чрезъ своя морегледъ. Забелязватъ се изстрѣбителите, които кръстосватъ околния воденъ районъ и търсятъ откриването на нѣкоя следа отъ подводника. Напусто. Вечерниятъ здрачъ се спуша надъ морските води и улеснява отдалечаването на преследвания немски корабъ.

На следния денъ, върху позлатения отъ изгрѣващото слънце хоризонтъ се забелязва корабъ. Подводникътъ се насочва за сближаване.

на близко разстояние до кораба, изкача на повърхността. Веднага съ вдигането на международния сигналъ, корабътъ покорно спира своето движение, обаче тайно подава сигналите за бедствие „SOS“... „SOS“...

Радиотелеграфистътъ на подводника полага усилия да попрѣчи на това радиопредаване, а отъ ордигите излити предупредителни снарядъ и се прѣска предъносовата част на кораба. Последниятъ обаче, продължава да дава сигнал за помощъ. Тогава три снаряда се прѣскатъ въ командния му мостъ.

Радиопредаването всената се прекратява.

Лейтенантъ Принъ бързе съ провѣрката на кораба, защото видимостта е добра и всѣки мигъ нѣкой изстрѣбител или самолетъ може да се притече на помощъ.

— „Вашите корабни книжа?“ извика той отдалечъ на приближаващия съ лодка капитанъ. Последниятъ отговаря, че не е ималъ време да ги вземе.

Чрезъ торпеденъ ударъ английскиятъ корабъ „Рио Клерс“ отъ Лондонъ се изпраща съ пълния си товаръ къмъ морското дъно. Обслужата му е спасена въ предварително спуснати на вода лодки.

Ето върху небосклонъ се забелязватъ самолети.

— „Въздушна тревога!“ прокънтива по цѣлия подводникъ. Немиращата се върху бойната кула стражъ свѣтливично бързо се спуша въ вътрешното помещение, капакъ на входника се затваря плътно, водата съ бълбокане изпъльва потопителните цистерни и подводникътъ бързо изчезва подъ водната повърхност. Успѣха ли самолетите да забележатъ подводника?...

Съ лжакатушно движение последниятъ се отдалечава отъ мястото на потопения корабъ.

Появява се свежъ юженъ вѣтъръ, а небето се покрива съ облаци, обаче видимостта е все още добра, достатъчно добра за резултатни действия.

Въ обслужата се забелязва повишението на духа. Всѣки възторжено желае да постигне на стражъ върху бойната кула и пръвъ да забележи появата на нѣкой корабъ.

Къмъ обѣдъ радиотелеграфистътъ залавя многократни съобщения за помощъ: „SOS!“ „SOS!“. Въроятно другъ нѣкой подводникъ извършва своето успѣшно действие. Дали и

Привечеръ на хоризонта се появява корабъ, който, натоверенъ до възможния предѣлъ, се движки бавно. Когато подводникътъ въ непосредствена близостъ до кораба внезапно излиза на повърхността, той залочва усилено да дава радиосъобщения за помощъ и използвайки възможната си пълна скоростъ, се стреми да се отдалечи. Съ втория снарядъ радиоантената се свлича върху палубата и кораба спира.

Лейтенантъ Принъ дава на обслужата му достатъчно време да спусне и се настани въ спасителните лодки. Една отъ тяхъ се спуша на вода и моряцътъ влиза въ нея.

Зашо само една лодка?.. Последната се отдѣля отъ кораба, по чиято палуба не се забелязва никакъвъ човѣкъ. Моряцътъ гребать припряно и разбръкано, съ което издаватъ своята уплаха. На достатъчно разстояние отъ кораба, въ лодката се издига стокеръ и се опъва въ трило.

Внезално корабътъ започва да се движки и се насочва съ голъма бързина право върху неподвижния подводникъ. Съвсемъ неочеквана среща съ корабъ — примка за подводници!...

Даватъ се мигновени заповѣди. Дизел-моторите заработка трѣскаво. Въпрѣки, че ся изминали само нѣколко секунди, на лейтенантъ Принъ се струва, че е протекла цѣла вѣчностъ до разпѣтане водата задъ подводника. Ето, високиятъ стоманенъ и остьръ носъ на кораба бързо и застрашително приближава точно къмъ бойната кула и въ следващите нѣколко секунди, неминуемо ще се врѣже въ тѣлото на подводника. Нима е настѫпилъ вече края?.. Но не безъ последна съпротива.. Ордието бързо се насочва къмъ вражеския корабъ, и сипе, подобно на непрекъсната огнена струя своите снаряди, които се взривяватъ въ командния мостъ и стените на врѣхлитащия корабъ. Нервите сѫ опънати до скъжване и всѣки отъ обслужата, наблюдавайки приближаващата съ шеметна бързина опасностъ, трѣба да полага неимовѣрни усилия, за да устои въ борбата съ естествения човѣшки инстинктъ за самосъхранението. Но всѣки отъ тия смѣли моряци остава твърдъ въ тая борба, гледа съ ледено спокойствие на застрашаващата подводника опасностъ, като чевръсто и сръчно изпълнява дадените грамадни суми за сражение.

Най-подиръ подводникът трепва и започва да се движи, като постепенно увеличава своята скорост.

Метъръ следъ метъръ подводникът се предвижва напредъ и успява да се изплъзне отъ удара, подъ самия носъ на кораба, чиято носова вълна отмъства въ страни и залива кърмата на подводника. Върху стената на кораба ясно се чете надписъ съголеми букви „Graf von“.

Всички намиращи се върху бойната кула хора отъ стражата въздъхватъ дълбоко и облекчено. Опасността е премината благополучно.

Подводникът заема благоприятно за торпеден изстрелъ положение и отправя своето торпедо къмъ движещия се корабъ. Обаче, поради повреда въ кърмилното устройство на торпедото, последното минава покрай целта. Тогава отново започва да действа ордието. Силенъ гръмъ се разнася наоколо и единъ следъ други снарядите попадатъ върху кораба, като образуватъ отвори въ разкъсаните му стени. Водата алчно нахлува презъ тия отвори и бързо изпълва вътрешните отделения на кораба, който започва постепенно да потъва и скоро поема последния свой пътъ, къмъ морското дъно.

Подводникът продължава своята дейност въ Северното море. Появяватъ се кълба димъ, а следъ тъхъ и очертанията на единъ холандски корабъ, който, като неутраленъ, получава свободенъ пропускъ.

„Изглежда, че освенъ нашия подводникъ, няма други кораби въ открито море“, записва лейтенантъ Принъ въ своя корабенъ дневникъ.

Запасите отъ гориво съ вече на изчерпване, поради което подводникът тръбва да се завърне обратно въ своето изходно опорно съдище.

При силенъ североизточенъ въетъръ и развалнувано море, подводникът на лейтенантъ Принъ поема пътя къмъ родината и въ сръдата на септември застава на вързала въ отечественото пристанище. Първиятъ походъ срещу врага е завършенъ благополучно и успяно. Започнатиятъ лътъ боенъ учебенъ походъ, премина въ бойни действия срещу врага, въ които, както командирътъ, така и услугата придобиха много по-голема опитност и познания отъ предвидените такива при започване на плаването въ открито море.

За отбеляните първи успехи срещу вражеското корабоплаване, лейтенантъ Принъ и други командири на подводници, получаватъ отъ главнокомандващиятъ немския боенъ флотъ, великия адмирал Редеръ, бойни отличия — железната кръстъ втора степенъ.

шту неприятелските морски сили е подета и страниците за отбеляване славниятъ подвиги на море съ разгърнати вече.

**

Въ главното командно място на немското подводно оръжие тръска-во се подготвя планове за предстоящите действия на подводниците. Начинътъ за изпълнението на различните задачи съ разработени грижливо, съ предвидливост и съ най-малките подробности.

Някои отъ задачите съ дори фантастични по замисълъ, обаче, ако бъдатъ изпълнени успяно, ще специлятъ въчна слава за немския боенъ флотъ и ще намалятъ предъ вънкашния светъ значително престижа на Англия като могъща морска сила. И всъки, който е ималъ мнението, че подводниците съ маловажно и безъ особено значение сърдество за борба на море, веднага би съзналъ големата погрешност на своите по въпроса съвършения....

Въ началото на октомври подводникът на лейтенантъ Принъ е отново готовъ за походъ.

Наченатата отъ корабостроителницата работа по подтъгането на корпуса и машините е привършена. Запасите отъ храна, гориво, масло, бойни припаси и торпеда съ попълнени вече. Намиращата се въ домашенъ отпусъ обслуга, подборена и отпочинала, се намира по своята място и нетърпеливо очаква заповедта за излизане въ открыто море, за нова дейност срещу врага и нови подвизи....

Въ единъ недъленъ денъ се получава заповедъ, двамата лейтенанти Велнеръ и Принъ да се явятъ при своя командиръ въ главното командване на немските подводници. И двамата отправятъ въпросителни погледи единъ къмъ другъ: Въ празниченъ денъ, при главнокомандващиятъ? Защо и двамата наедно? Забележително....

Въ уречения часъ двамата офицери се намиратъ предъ приемната стая, въ очакване да влезатъ при своя върховенъ начальникъ. Пръвъ влиза Велнеръ. Лейтенантъ Принъ очаква своя редъ и се отправя къмъ отворения прозорецъ на стаята. Навънъ се разпростира водите на залива, сини и чисти, позлатени отъ гръящото сълнце на октомврийския денъ. Бълоснежни чайки прекосяватъ небосклона и често се спускатъ като падащи стрели върху гладката водна повърхност.

Лейтенантъ Принъ наблюдава ограничната въ-рамките на прозореца картина и напряга мисълъ за да отговаря същността на предстоящата задача. Той е убеденъ, че ще му бъде възложено изпълнението на нѣкаква особена и важна задача.

Получава се заповедъ да влезе въ стаята на главнокомандващия. Принъ поздравява и пристъпва къмъ посочената му маса, върху която е разгъната голема и подробна морска карта.

Първоначално Принъ не слуша съ достатъчно внимание изложението на предстоящата задача и не следи движението на молива по картата. Неговиятъ погледъ е привлечънъ отъ дветъ, написани върху горния край на картата думи: Стапа Флоу! Скоро обаче той се сепва и съ съсръдоточено внимание изслушва задачата.

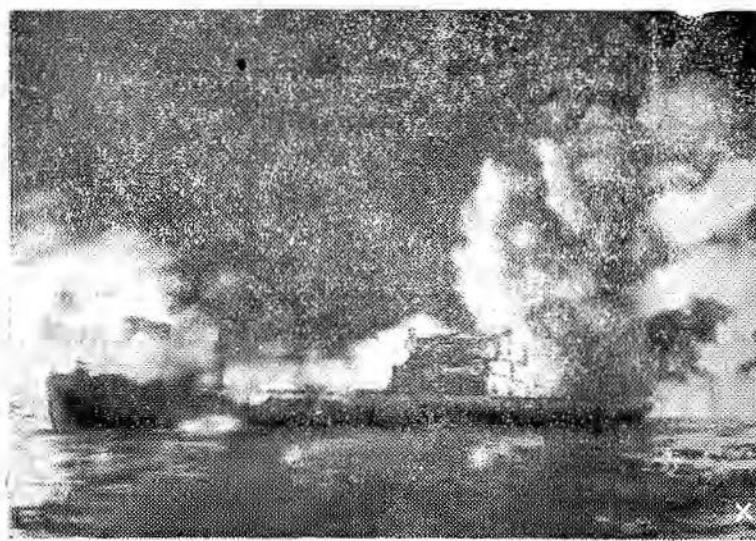
— „Мислите ли Вие, лейтенантъ Принъ“, завършва главнокомандващиятъ, че нѣкой отъ командирите на подводникъ ще се реши да влезе съ своя корабъ въ добре защищението неприятелски заливъ Стапа Флоу, за да атакува намиращите се тамъ вражески бойни кораби?“.

Главнокомандващиятъ завършва следните думи:

— „Не е необходимо веднага да дадете отговоръ. Помислете, и въ вторникъ съобщете, какво е вашето мнение по въпроса“...

(Следва)

Отъ немски: Куюджуклиевъ

МОРСКИ ВЕСТИ

Германската морска пропаганда.

Голъмтър морски държави полагат голъми усилия за пропагандирането на морското дъло всръдъ широките народни маси.

За целта, наредът съ другите всевъзможни сръдства, въ Германия се използва и откриването за посещението от народа на морските музеи и изложби, въ които нагледно сѫ отбелязани постиженията на морското и корабостроително дъло.

През настоящата година, от 13 юни до 30 септември е устроена морска изложба подъ заглавието „Нашата борба на море“.

Въ тая изложба, чрезъ картини, фотографии, корабни, пристанищни, машинни и оржейни модели е показанъ нагледно пътя на постепенното завладяване морската стихия и използването на водните пътища за стопанското преуспяване на държавите и частно за възхода на немския народъ.

Чрезъ изложенитъ подробни карти, скици, диаграми и таблици, всъки посетител на морската изложба въ Берлинъ може да получи ясна представа за размъра на постигнатите резултати от действията на немските подводници и другите морски сили презъ настоящата война. Така, отъ една картина относно корабните потопения изобразяваща въ горната си половина, видовете на потопени кораби и тяхния тона се установява, че: Загубата на единъ натоваренъ съ жито корабъ отъ 5,000 бр. р. тона предизвиква лишаването отъ хлебъ за 24 дни населението на единъ голъмъ градъ съ 1 милионъ жители; Потопяването на единъ 9,000 бр. р. тоненъ петролоносачъ, пренасящъ бензинъ, лишава 1,000 английски самолета отъ възможността за излитане въ продължение на 13 дена; Потопяването на единъ 10,000 бр. р. тоненъ корабъ съ замръзено мясо, ще лиши отъ мясо единъ голъмъ градъ съ 1 милионъ жители въ продължение на 87 дена.

Въ една отъ диаграмите за размъра на потопените неприятелски търговски кораби се установява, че въ първите петъ месеца на настоящата година били потопени общо 3,082,300 бр. р. тона: презъ януари—400,600; презъ февруари—525,400; март—646,900; април—585,000 и презъ май 924,400 бр. р. тона англо-американски търговски кораби.

та на подводници съ всички съоръжения, командни прибори и морегледъ, презъ който посетителите могатъ свободно да наблюдаватъ. Излагайки нагледно размъра на постигнатите резултати въ борбата на море, изложбата създава въ всъки посетитель и убеждението за належащата необходимост отъ угольяването и засилването на търговски и воененъ флотъ на държавата, за които посетителът е готовъ да даде своята пълна подкрепа.

Постройката на новъ входникъ въ Панамския каналъ

Управлението на Панамския каналъ решило да започне постройката на новъ по-широкъ и по-голъмъ входникъ на Панамския каналъ, необходимъ за преминаването на по-голъми линейни кораби.

Постройката на входника е започната вече и ще възлиза на около 400 милиона лева. Предвижда се да биде завършена следъ 3 години.

Нова японска корабостроителна програма

При започване на Японо-китайската война, търговскиятъ флотъ на Япония възлизалъ приблизително на 4,000,000 бр. р. тона. Поради завладяването на нови презморски области и необходимостта отъ засилване на японското корабоплаване, въ края на минадата година биль изработенъ подробенъ строителенъ планъ за градежка на нови търговски кораби, съ огледъ, увеличението на търговския флотъ до 15,000,000 бруто регистъръ тона.

За бързиятъ и лесенъ строежъ на корабите, японското правителство одобрило само два вида размъри на новостроящи се кораби. Всъка корабостроителница ще има право за постройка само на единъ отъ тия видове кораби.

Въ изпълнението на тая корабостроителна програма, следъ завършването на която Япония ще разполага съ четирикратно по-голъмъ търговски флотъ, въ много корабостроителници сѫ започнали вече усиления градежъ на новите търговски кораби.

Всички съществуващи корабостроителници въ Хонконгъ и Шанхай въ настояще време напълно се намиратъ въ владение на японското корабостроително сдружение Митцу и сѫщо ще бѫдатъ използвани

Ново ромънско Дунавско корабоплавателно сдружение

За засилване корабоплаването по Дунава съ собствени плавателни сръдства, новосъздаденото ромънско Дунавско корабоплавателно сдружение веднага пристъпило къмъ увеличаването на първоначалния при създаването капиталъ отъ 160 на 320 милиона леи. Съ това увеличение се цели, да се осигурятъ сумите за постройката въ непродължително време на необходимия брой нови ръчни кораби.

Германска военна литература

Настоящата германска военна литература брои близо 750 книги и списания. Отъ тъхъ 107 се занимаватъ съ предисторията и причините на сегашната втора Световна война, 123 книги описватъ свѣткавичната война срещу Полша, 108—борбата на западния фронтъ, а 23 книги описватъ похода въ Норвегия. За борбата на Балканите съществуватъ 7 книги. Шестъ книги излагатъ похода срещу Русия. Освенъ голъмият брой книги, които описватъ действията на германските морски и въздушни сили, съществуватъ и други 161 тома, разглеждащи не-приятелските държави отъ военно-стопанска гледна точка.

Въ последно време въ Германия се проведе акцията за събиране на прочитни книги за германските воини, която дала до сега единъ неочекано добър резултат.

Подарени сѫ били надъ 25 милиона книги. Съ тъзи книги сѫ могли да бѫдатъ отворени 90 хиляди военни библиотеки.

Ново испанско корабоплавателно сдружение

Въ последните нѣколко години Испания положи голъми усилия за увеличение на своите търговски кораби. Това увеличение бѣ наложено поради особеното положение на държавата като неутрална страна, имаща възможност свободно да извършва корабоплаването по съществуващите морета.

Така, въ последно време въ Мадридъ било образувано ново корабоплавателно сдружение подъ име „Компания Навиера Орионъ“ съ първоначалния капиталъ отъ 12 милиони леи. Сдружението възложило вече на различни корабостроителници

Петролните залежи на Кавказъ

Въ кавказката област, въ която се развива настоящите бойни действия срещу большевизма, се намиратъ богати залежи, отъ които се добива 90 до 95% отъ руския петролъ и другите течни горива. Въ областта Баку на Каспийското море се намиратъ най-богатите петролни залежи, отъ които се получава 70 до 75% отъ общия годишенъ руски добивъ на течни горива.

Втората по важност петролна област е тая около Грозни, където още отъ 1893 год. е започнато добиването на петролъ. Третата област за получаване на петрола е Майкопъ.

Съгласно съществуващите сведения отъ 1938 год. отъ тия области били получени следните количества течни горива: Отъ Баку — 21,000,000 тона, отъ Майкопъ — 3,000,000 и отъ Грозни — 2,500,000 тона. Общо отъ Кавказъ били получени 26,500,000 тона течни горива.

Въ сравнение съ свѣтовното производство на петролъ, Кавказъ зама второ място, следъ Съединените щати, обаче петролните залежи въ Кавказката област съ много по-богати отъ тия въ Америка. Пресъмнено е, че петролните залежи въ Кавказъ възлизатъ общо на 3,442,000,000 тона отъ които: въ областта на Баку — 2,550,000,000 тона, около Грозни — 655,000,000 и при Майкопъ — 237,000,000 тона. Като се има предвидъ общия годишенъ добивъ възлизашъ на около 25 милиона тона, петролните залежи на Кавказъ ще бждатъ изчерпани следъ 140 години.

Отъ общия годишенъ добивъ на течни горива, възлизашъ на 29,500,000 тона, Русия изнася за другите държави едва 1,215,000 тона. Останалите количества течни горива се използватъ въ самата Русия.

За удобното натоварване и улеснение пренасянето на течните горива съществуватъ петролопроводни мрежи и пристанищни съоръжения. Така, два петролопровода отъ по 800 км. съединяватъ Баку съ пристанището Батумъ, на Черно море; два други петролопровода отъ по 126 км. съединяватъ областта на Грозни съ пристанището Петровскъ на Каспийското море; единъ петролопроводъ съ дължина 1,368 км. води отъ Грозни, презъ Армавиръ и Ростовъ за Донецкия басейнъ; единъ петролопроводъ отъ 618 км. съединява Грозни съ пристанището Туапсе на Черно море и единъ петролопроводъ отъ 488 км. — Майкопъ съ Краснодаръ, Армавиръ и Трудовая.

Това твърде голъмо течно богатство, „течно злато“, което се добива отъ Кавказъ е отъ важно значение.

ние за стопанския животъ на Русия, тъй като значителна част отъ различните отрасли на тия стопански животъ съ пригодени за използване като силовъ източникъ на различните видове течни горива. Съ завладяването на кавказките петролни извори отъ германските войски ще се прекрати и стопанският животъ на обширната руска държава, чийто снабдителни артерии съ течни горива отъ Кавказъ презъ Каспийско море и Волга, ще бждатъ окончателно прекъснати.

Постройката на бетонни кораби въ Америка

Необходимостта отъ наличието на използваемъ корабенъ тонажъ за Съединените щати наложила въ последно време разрешението на въпроса относно постройката на бетонни кораби. Разисквано било за целесъобразността, използването, преимуществата и постройката на два вида бетонни кораби: петролносачи, притежаващи възможността да се движатъ съ собственъ ходъ или бетонни шлепове, пригодени за превозъ на течни горива и за влачене отъ влѣкачи. При тия опити се установило, че постройката на бетонни кораби съ собствени двигатели било придруженено съ редица трудности, а градежа на бетонни шлепове влачене отъ други кораби биль лесенъ, тъй като е простъ не изиска особенни корабостроителни изчисления.

Одобрена е постройката главно на три вида бетонни шлепове: такива притежаващи обикновената форма на кораби и съоръжения за самоуправление; шлепове безъ срѣдства за самоуправление и цементови шлепове съ овална форма, не-притежаващи необходимите съоръжения за поддържане желаните свѣ-

товни направления.

Тия бетонни шлепа иматъ най-голямата дължина 110 и газене 8 метра и съ предвидени за пренасянето на товари отъ 5,000 до 8,000 т.

При спокойно море натоварените шлепове могатъ да бждатъ влачене съ скоростъ отъ 8 до 10 мили.

Два отъ тия бетонни шлепа могатъ да пренасятъ общо толкова течно гориво колкото може да натовари единъ отъ най-новите петролносачи отъ вида на „Корсикана“ притежаваща 9,400 бр. р. тона.

Съ масовата постройка на подобни бетонни шлепа се предвижда засилването на крайбрѣжното корабоплаване съ брѣгови петролносачи, пренасящи така ценните течни горива.

Постройка на хладилни шлепове

Въ Магдебургъ — Германия е образувано корабоплавателно сдружение имащо за цель, следъ постройката на нарочни хладилни шлепове, да обслужва съобщенията по вътрешните водни пътища, съ пренасянето на различни замразени товари.

Два отъ нарочните хладилни шлепове се намиратъ въ постройка и ще бждатъ окончателно завършени презъ настоящата година.

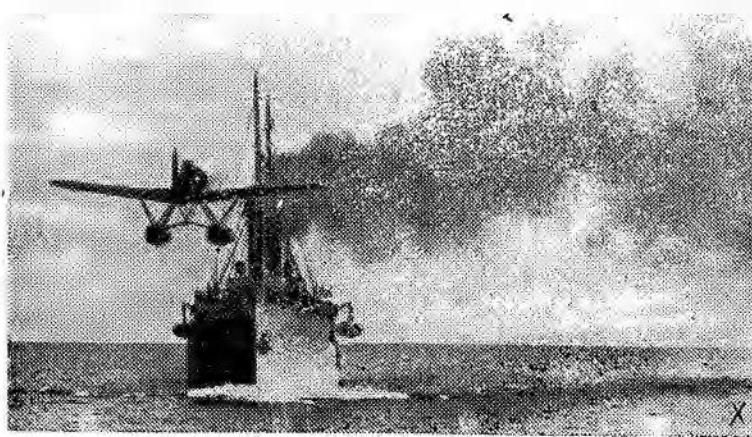
Шлеповете притежаватъ възможността за пренасянето на около 400 тона замразени товари.

Постройката на всѣки хладиленъ шлепъ възлиза на 10 милиона лева.

Разчистване останките на „Нормандия“.

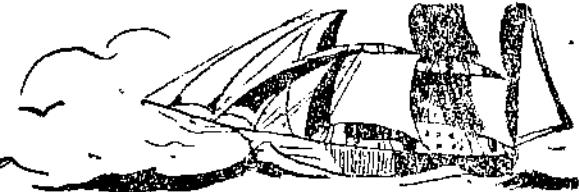
Както е известно голъмиятъ французски презоceanски корабъ „Нормандия“, следствие на пожаръ бѣ повреденъ и потопенъ въ пристанището на Ню Йоркъ.

Съгласно съществуващите сведения, корабътъ въ близко време ще бжде извлеченъ отъ водата.

Задържането на превозните кораби въ Средиземно море отъ немски самолети. Снимката представлява немски охранявашъ кораба самолетъ, който съ низъкъ полетъ се спуска срещу неприятелски подводници.

МОРСКА ЛИТЕРАТУРА

ДВЕ КНИГИ ЗА МОРЕТО И ЗА БЪЛГАРСКИТЕ МОРЯЦИ

Живеемъ дни на възходъ и величие, дни на сбажднати народности и въжделения, когато отъ Черно море до Охридското езеро и отъ река Дунавъ до Бългото море, земята на българите е свободна и във нея се говори звучната родна речь и се пъве волната българска пъсень. Тая звучна речь и волна пъсень, която е нашия безсмъртен и непобедимъ стражъ, както въ свобода, така и въ робство, възвѣща черния, но благословенъ отъ природата трудъ на българина, чрезъ който той кове своята съдба. Рисува неговата свидна родна земя и неговиятъ буренъ исторически животъ, а така сѫщо обезсмъртиява въ хими, написани съ кръвъ отъ сърдцето, епохалнитѣ му борби за свобода и обединение. Но много малко сѫ възпѣти отъ тая речь и тая пъсень морето и голѣмата река или езерото, въпрѣки че тѣ сѫ естественитѣ граници на нашата Родина, осветени съ кръвта на редица поколѣния отъ времето на царь Борисъ I до царь Борисъ III.

И наистина, доволно много е възпѣта българската планина, съ нейнитѣ гори тилилейски и Огнянъ змей, или съ нейнитѣ безсмъртни хайдути и тѣхната къргазва пъсень за свободе или смърть. А българската равнина — съ знайното лѣто по жътва и сѣнокосъ; съ тихия заенъ на стадата и медения гласъ на кавала, или съ Марния погикъ на орача, приведенъ надъ черната угарь. Само българското родно море и морето въобще, е още малко познато за нашите майстери на словото, звука и баграта, защото по-вечето тѣхни творби иматъ за предметъ изключително почти родната земя съ нейните прелести и величева история, или бита на българския народъ съ неговите селски и градски идилии, напоени съ дъха на здравецъ и гороцвѣтъ, но не и съ соления въздухъ на морето. А ние имаме две приказно красиви морета и една легендарна река, които въ същностъ не сѫ край, а начало на нашата страна въ допиръ съ външния светъ чрезъ родното ни корабоплаване.

Тия морета и това корабоплаване, обаче, сѫ удостоени само съ вниманието на малцина художници — Маринисти, които рисуватъ живия пейзажъ на морето или суровия моряшки животъ въ борба съ морска-

та стихия. Освенъ тѣхнитѣ творби, напоследъкъ се явиха на бѣль свѣтъ и творбите на нѣколцина наши морски писатели, повечето отъ които сѫ чада на приморската земя. Единъ отъ тия нѣколцина писатели е г.-нъ Крумъ Кънчевъ, който съ дветѣ си нови книги „При нашите морски вѣлици“ и „Отъ палубата“ зѣе члено мѣсто. Въ първата книга, която представя разговори съ български моряци, той за пръвъ пътъ въ нашата книжнина засѣга редица злободневни въпроси, свързани съ нашето корабоплаване, съ дѣлото на нѣшето морячество и неговата моряшка сѫдба, а така сѫщо и съ морската идея въ нашата общественост. И тия въпроси, съ едно рѣдко умѣние и съ една бесспорна убедителностъ сѫ намѣрили своето правилно разрешение въ страницийтѣ на тази първа по рода си българска книга, защото сѫ плодъ на живия опитъ, изнесенъ отъ застѣплениетѣ морски вѣлици.

Редомъ съ това, г. Кънчевъ ни запознава съ родното морячество по такъвъ начинъ, че то изпъква предъ насъ живо, правдиво съ своята безпредѣлна любовъ къмъ морето и съ своята всѣкидневна победоносна борба съ морската стихия. Съ вешината на всестраненъ познавачъ въ тая непозната областъ за мнозина, иначе даровити и плодовити наши писатели, той ни обрисува и нашето морско възраждане, което тепърва започва, но което има всички тѣ предпоставки за единъ все по-голѣмъ и бѣрзъ възходъ. Тая книга е жива история на живи люде, извѣршили дѣла и бележити събития, на умѣстни въпроси и мѣдри отговори, отъ които, за жалостъ, съвсемъ малко се интересува нашето общество и които въ много отношения сѫ му непознати и чужди или пъктъ, недостатъчно разбрани. Ето защо, тя ида да привлече вниманието на всички, които още не сѫ разбръстили — или не искатъ да разбератъ — че една шепа люде съ всеотдайностъ, граничеща съ себето, творятъ морска България. И тия люде сѫ български морски вѣлици, които заслужаватъ безспорно, по-друга сѫдба.

Въ другата си книга „Отъ палубата“ г. Кънчевъ ни описва свои презморски плавания съ езика на веъщъ и увлѣкителенъ разказвачъ. Особено живо и художествено е пре-

дадена бурята и победата на кораба въ рѣжетѣ на опитнитѣ и безстрашни български моряци, която достига светостъта на подвига. И тукъ, както въ „При нашите морски вѣлици“, всѣка страница, дори всѣки редъ, сѫ една изповѣдь, едно откровение на всѣко моряшко сърдце ведно съ сърдцето на писателя. Тия сърдца, любещи пламенно морето и моряшкия животъ, сѫ белязани и избрани отъ сѫдбата да му служатъ вѣрно и преданно, защото тѣ сѫ обречени за него да живеятъ, за него да умратъ. „Отъ палубата“ е малка, но съдѣржателна и издѣржана въ всѣко отношение книга, както е издѣржана и „При нашите морски вѣлици“, която за разлика отъ първата, е обемиста и изчерпателна. Всичко това говори за едно завидно богатство отъ знания и наблюденията у г. Кънчевъ, които, съчетани съ майсторството на единъ писателъ съ сърдце на морски вѣликъ, намиратъ своето художествено претворяване въ разглежданитѣ тесрби.

Всѣка отъ тия книги по отдеълно или взети заедно, както и предишнитѣ творби на Крумъ Кънчевъ, особено „Нашето Черноморие“, сѫ ясно и неопровержимо доказателство, че той все по-твѣрдо се налага всрѣдъ нашия читаещъ свѣтъ като прѣвъръ по постижение морски писателъ у насъ. Защото, въ тия усилини и изключително тежки времена, които преживяваме, написването и издѣржането на две такива книги едновременно, е сѫщински мораленъ и материаленъ подвигъ, който заслужава не само искрена похвала и признателностъ, но и дѣлбока благодарностъ, че за напредъ иднитѣ български поколѣния ще бѫдатъ правилно насочени въ спомняването и завладяването на морето, както и въ създаването и изграждането на мощното роляно корабоплаване и българско морячество по наследство, духъ и призванѣ, а не случайно.

Накрай, позволявамъ си вмѣсто да отправя обичайната препоръка за заслуженъ и широкъ приемъ на новите две книги на нашия дарситетъ морски писателъ, да подчертая, че родолюбски дѣлъ е за всѣки добъръ българинъ да притежава тѣзи две книги и да внедри въ душата си вложената въ тѣхъ истина за дѣлото на морска България.

Коста Трояновъ

НА ПРЕДНА СТРАЖА

Вързалата съм огладени, машините започват своя еднообразен туптеж и малкият преднолостови кораб се отдава от пристанищната стена. Бавно той напушта спокойните води на пристанището и се навсочва във открито море, гдето, във продължение на четиринацетай дни, ще застане във предна стражата и, въпреки силната бура, голъмого вълнение, опасността от мини и действията на неприятелските бойни кораби, достойно ще изпълни своята задача.

Кръстосвайки непрестанно водите на Северното море, далеч от родните брегове, намиращият се във предна стражата мореходец и добре въоръжен корабъ, своевременно забелязва и видната донася чрезъ своята радиопредавателна станция за появата на неприятелски кораби и самолети. Преднолостовият корабъ се счита за върно око и сигурно ухо за защитата на отечествението води и брегове.

**

Във открито море започва да духа стихиен вътъръ, чиято сила бързо нараства и развива голъмо вълнение. Малкият корабъ, подмътан като малка оръхова черупчица върху водните планини, неотклонно следва своя път. Една след друга грамадният вълни съ ръбъ се стоваря върху намиращия се във предна стражата корабъ, който потреперва след всички ударъ. Носовата му част е напрекъснато заливана от пънеста въда. Намиращият се на стражата моряци искусно и съ усилия се задържат на своята нозе, а стоящият във наблюдателното гнездо на стожера морякъ, устремилъ погледъ надъ развълнуваната морска гръден опицва, заедно съ сграничното люлѣне на кораба, широки и непрекъсната джга.. Всичко е измокрено, във малкия корабъ, който скърца и се мята, направляванъ отъ смѣли и сърдцати маже.

Въ време на бура тъѣ нѣматъ възможность да отпочинатъ, нито да приематъ топла храна, обаче всѣкога сѫ на щрекъ и готови за действие...

**

Настанява тъмна и непрогледна ноќь. По покритото съ облаци небе не се забелязва трептенето на никаква звезда. Силният северозападен вътъръ свири по корабните въже своята спокойната пѣсен. Фосфорисциращият водни планини продължаватъ съ гроходъ да връхлитатъ върху кораба. Наблюдателите се взиратъ въ ноќта. Отъ вътрешността на кораба се чува еднообразния и непрекъснатъ туптежъ на машината. Залутанъ посрѣдъ вълните на бурната ноќь, малкият преднолостови корабъ неотклонно

следва своя път и бодърствува като въренъ стражъ на родните.

**

Бурята стихва, но вълнуващият се още води на Северното море сега криятъ нова опасност. Откъснатите отъ голъмого вълнение заградни мини плаватъ върху водната повърхност и представляватъ за всички корабъ, особено ноќно време, голъма смъртна опасност. Въ течение на нѣколко дни намиращият се във предна стражата корабъ потопява чрезъ орднейки изстрели дванадесетъ откъснати и плаващи мини.

— „Въ дъсно и напредъ забеляз замъ плаваща мина!“ наново донася намиращия се върху стожерното наблюдателно гнездо морякъ. Далекогледите се насочватъ въ указана посока. Мината е забелязана. Корабът промъня направлението на своето движение. Артилеристите сѫ готови за действие. Чрезъ десетина изстреляни снаряда, мината е случена и потопена. Така, преднолостовият корабъ изпълнява още една отъ възложените му задачи, обезвредяване на всички забелязани плаващи мини и осигуряване безопасното движение на собствените кораби.

**

Върху северния небесклонъ внезапно се появяватъ английски самолети. Корабът веднага донася чрезъ радиото за появата имъ, като съобщава за състава, вида и направлението на движението имъ. Ето, нѣкои отъ самолетите забелязватъ малкия преднолостови корабъ и го атакуватъ съ бомби и съ своята картечница. Ордията на кораба отговарята оживено и отбиватъ атаката. Неприятелските бомби падатъ и се взривяватъ близко до кораба. Часть отъ картечните куршуми, преминаватъ презъ горните корабни надстройки, чийто стени заприличаватъ на решето. Нѣкои моряци сѫ ранени, обаче кораба продължава да се държи неотложно на своя постъ. Нѣкои отъ самолетите сѫ засегнати и се отдалечаватъ.

**

Надъ почти спокойните води на Северното море се спуска тиха, звездна ноќь. Видимостта е добра и времето благоприятно за действие на неприятелските леки торпедни сили. Стражата на малкия преднолостови корабъ е удвоена. Наблюдателите увеличаватъ своята бдителностъ...

Къмъ 22 часа по високоговорили се получава донесението, че вълво и напредъ се чува шумъ отъ движението на мотори. Всички погледи се насочватъ по посока на моторния шумъ. Артилеристите заставатъ причетирихъ ордия, които сѫ пълни и готови да отправятъ своята огнена струя къмъ появилите

се противниковъ корабъ...

Върху гъмния хоризонтъ внезапно се забелязватъ очертанията на неприятелските лодки. Ордията започватъ своята смъртоносна пѣсен. Снаряди съ свѣтящи следи свѣткично политатъ къмъ неприятелските кораби. Въ мигъ небето пълва и се изпъква съ сребристи, зелени и червени огнени линии. Светящите снаряди освѣтяватъ околността и водятъ на спокойното море се освѣтяватъ като денъ. Така сѫщо и противника открива огънь. Следата на едно изстреляно по преднолостовия корабъ торпедо минава почти на двадесетъ метра предъ носовата част... Щастливо избавление отъ торпедния ударъ... Лицата на артилеристите и другите моряци отъ кораба сѫ освѣтлени отъ огъня на ордийната стрелба.

Ношната схватка е твърде краткотрайна. Неприятелските торпедни лодки бързо се отдалечаватъ и изчезватъ въ ноќта... Стрелбата е прекратена. Настанява сѫщо по-черна и непрогледна ноќь...

Следъ единъ часъ чрезъ подслушвателните апарати наново се чува шумъ отъ движението на мотори, — обаче задъ кърмата на кораба. Шумътъ бързо приближава. Корабът се намира въ неизгодно положение. Ордията наново начеватъ своята смъртоносна пѣсен. Небето отново пълва въ огнено сияние. Неприятелски торпедни лодки бързо приближаватъ за атака. Обаче, съсрѣдоточения преграденъ огънь на корабните ордия образува огнена стена между вражеския корабъ и преднолостовия корабъ.

Врагът е наново отбитъ и изчезва въ ноќта.

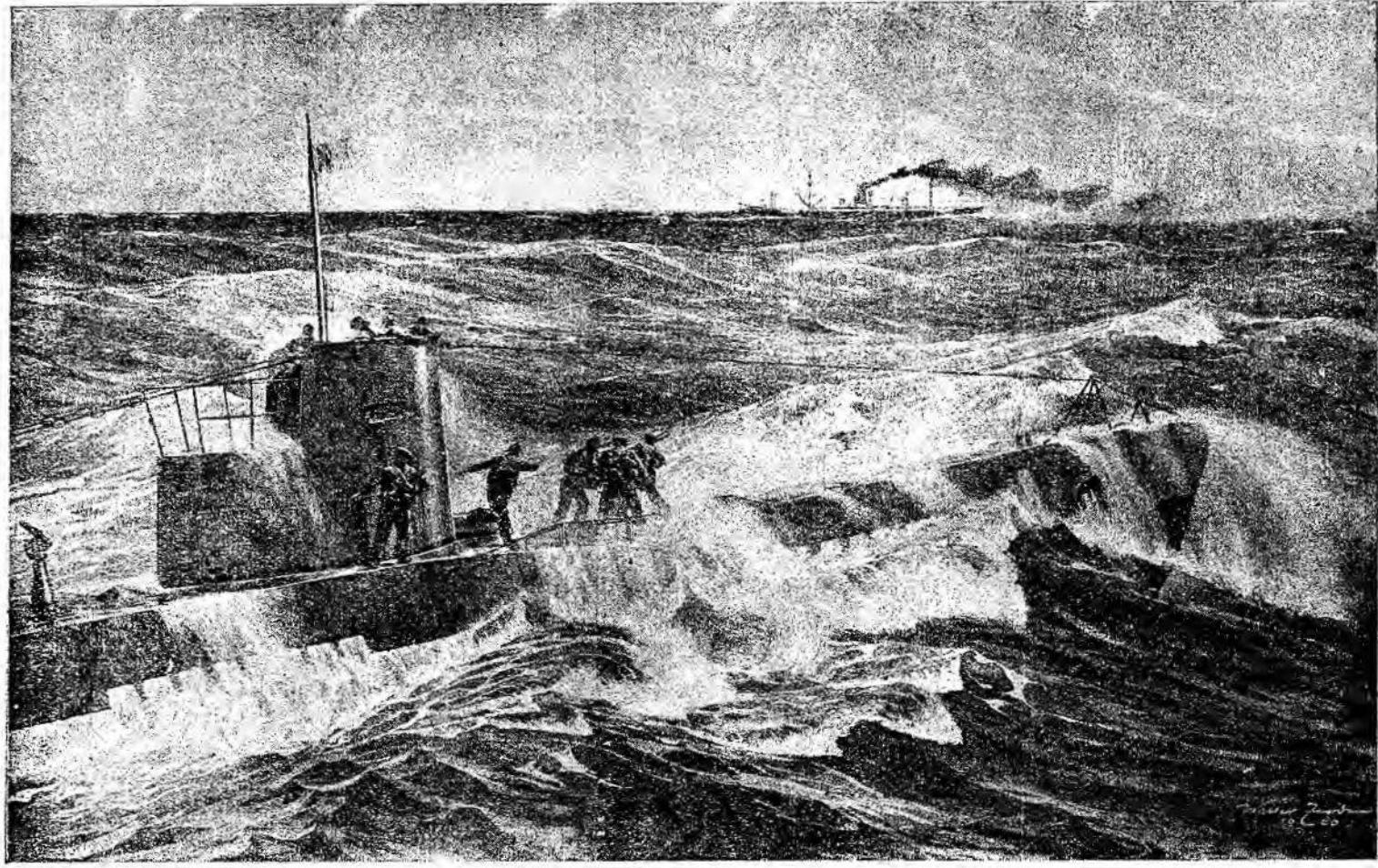
Обслугата на малкия преднолостови корабъ сѫщо види тъкъ доказъ, че не корабятъ, а смѣлитъ и безстрашни моряци водятъ борбата на море...

**

Така денъ и ноќь, въ продължение на четиринацетай дни, въ тихо море, при стихийна бура, мразовитъ вътъръ, въ борба съ минната опасност и въ лята и непосилна бранъ срещу неприятелските кораби и самолети, малкият корабъ се намира неотложно въ предна стражата предъ родните брегове и достойно изпълнява възложените имъ тежки и отговорни задачи по осигуряване и улесняване отбраната на отечествението.

Макаръ и твърде малки по размери и чиножни въ сръвнение съ водната стихия и неприятелската морска мощь, въ малкият преднолостови корабчето се намиратъ и действъ истински моряци съ сърдца на великанъ, достойни бранители на своето любимо отчество.

Отъ нѣмски: Кујджукулиевъ

ПРЕДУПРЕДИТЕЛЕНЪ ИЗСТРЕЛЪ.

ДЪРЖАВНИ МИНИ
КАМЕНОВЖГЛЕНИ МИНИ
Перникъ-Бобовъ-доль-Марица
ПРОИЗВОДСТВО НА КАМЕННИ ВЖГЛИЩА И БРИКЕТИ
ДОСТАВКА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ
за всички видове индустрии въ и около гр. Перникъ и въ
Старо-загорската електрификационна област
По специални износни цени

ВНОСКИ И ПОРЖЧКИ ЗА ВЖГЛИЩАТА И БРИКЕТИ СЕ ПРАВЯТЬ НАВСЪКАДЕ ВЪ СТРАНАТА ЧРЕЗЪ:

1. Българската народна банка—преводна служба
2. Българската земедѣлска и кооперативна банка—преводна служба
3. Телеграфо-пощенски станции—чекова сметка № 50
4. Популярнитѣ банки
5. Банка Български кредитъ А. Д.
6. Каситѣ на Държавнитѣ мини

съ специални формуларии, съ изчерпателното попълване на които става излишно да се пише отдељно писмо уведомление от страна на клиентитѣ.

Главната Дирекция на Държавните мини въ гр. Перникъ

Агенция на мините въ София, ул. „Раковска“ № 90--телефонъ 2-18-49

Складъ за брикети и Бобовъ-долски вжглища София—гара Перловецъ—телеф. 2-03-90